

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
16.8.2022

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

E-mail kirjaamo.vm@gov.fi; antti.kurikka@gov.fi

Viite Lausuntopyyntö 1.7.2022, VM009:00/2022

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE DIGITAALISEN ALUSTATALOUDEN TOIMIJOIDEN TIEDONANTOVELVOLLISUUTTA VEROTUKSEN ALALLA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että digitaalisen alustatalouden toimijoille eli alustaooperaattoreille säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Verohallinnolle tietoja alustalla toimivien henkilöiden ja yritysten saamista myynti- ja vuokratuloista. Jatkossa ilmoitusvelvollisuus koskisi siis myös alustatalouden toimijan välittämää tavaroiden ja henkilökohtaisten palveluiden myyntiä.

Ehdotetuilla säädöksillä pannaan täytäntöön direktiivi, jonka tarkoituksena on parantaa veroviranomaisten tiedonsaantia digitaalisten alustojen välityksellä harjoitetusta kaupallisesta toiminnasta. Direktiivin tarkoituksena on lisäksi parantaa jäsenvaltioiden hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa verotuksen alalla. Digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuuden osalta säännöset johtuvat lähes yksinomaan täytäntöönpanoa edellyttävän direktiivin säännöksistä. Ainoana laajennuksena direktiivin soveltamisalaan tiedonantovelvollisuus olisi tarkoitus Suomessa ulottaa koskemaan myös ns. nollailmoitusta eli ilmoitusvelvollisuus olisi myös silloin, kun raportoivilla alustaooperaattoreilla ei olisi lainkaan raportoitavia tietoja päättyneellä raportointikaudella.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esityksen antamista perusteltuna. Esitetyt muutokset parantavat verovalvontaa, mutta Veronmaksajain Keskusliitto kuitenkin huomauttaa, etteivät ne käsityksemme mukaan juurikaan kevennä verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuutta, koska esimerkiksi pelkän vuokratulon määrän perusteella ei esitetyttyyn veroilmoitukseen voida Verohallinnossa valmiiksi laskea tulon määrää. Erityisesti tavara- ja palvelukaupan osalta toimijat ovat lisäksi yleensä kirjanpitovelvollisia, joilla on aina velvollisuus antaa veroilmoitus.

Esityksen perusteluiden mukaan alan toimijoille ei syntyisi ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä juurikaan kustannuksia. Näkemys lienee turhan toiveikas. Vaikka ilmoitettava

tieto olisi valmiiksi ilmoitusvelvollisen tietojärjestelmissä, vaatii sen muuntaminen sopivaan, Verohallinnolle raportoitavaan muotoon hyvin todennäköisesti lisäinvestointeja.

Hallituksen esityksessä olisi hyvä havainnollistaa konkreettisin esimerkein digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuutta verotuksen alalla -lain 2 §:n 1 kohtaa eli selostaa sitä, milloin ohjelmisto tai sovellus on sellainen, että sitä pidetään lain tarkoittamana alustana ja milloin ei. Tämän säännöksen tulkinta on lain soveltamisen kannalta keskeinen.

Luonnoksesta tulisi lisäksi selvemmin käydä ilmi, mikä on sääntelyn suhde nykyisiin raportointivelvoitteisiin ja miten uusien säännösten ja voimassa olevien ilmoitusvelvollisuuksien on tarkoitus toimia yhdessä. Millainen ilmoitusvelvollisuus jatkossa koskee esimerkiksi vuokratuloja? Verohallituksen voimassa olevassa päätöksessä yleisestä tiedonantovelvollisuudesta säädetään (20 §) kuljetus- ja vuokratulojen välityspalvelujen tiedonantovelvollisuudesta. Tämä säännös koskee muitakin kuin alustataloutta. Ehdotettu digitaalisten alustojen tiedonantovelvollisuus on kuljetuspalvelujen ja vuokrausten osalta laajempi kuin voimassa oleva ilmoitusvelvollisuus, mutta se koskee vain alustataloutta. Esityksessä olisi syytä selostaa näiden kahden raportointivelvoitteen keskinäistä suhdetta. Lisäksi tulisi varmistaa, ettei ilmoitusvelvollisilla ole päällekkäisiä velvollisuuksia.

Veronmaksajain Keskusliitto haluaa lisäksi kiinnittää huomiota esitetyn sääntelyn kieliasuun. Säädösteksti on paikoin hyvin vaikeaselkoista, johtuen täytäntöönpanon taustalla olevasta direktiivitekstistä. Säädöstekstissä esimerkiksi käytetään ilmaisua ”olenainen toimi”, jolla käytännössä tarkoitetaan vastikkeellista toimea. Lakiin digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla on käytettävien termien määritelmiä kirjattu säädösehdotuksessa yli kaksi sivua. Jatkovalmistelussa olisi syytä panostaa säädöstekstin luettavuuden ja ymmärrettävyyden parantamiseen.

Kati Malinen
lakiasiainjohtaja

Päivi Kaari
johtava verojuristi